

Univerzita Karlova v Praze

ZÁZNAM O PRŮBĚHU OBHAJOBY

DIPLOMOVÉ PRÁCE

Název práce: *Příprava žáků ZŠ ke zkouškám na SŠ*

Jazyk práce: český

Student: Michaela Švarcová

Fakulta: Pedagogická

Studijní program: Učitelství VVP pro SŠ – český jazyk – matematika

Vedoucí / školitel: doc. PhDr. Martina Šmejkalová, Ph.D.

Oponent(i): PhDr. Simona Pišlová, Ph.D.

Předseda komise: PhDr. Pavla Chejnová, Ph.D.

Členové komise: PhDr. Olga Palkosková, Ph.D.

PhDr. Ladislav Janovec, Ph.D.

PaedDr. Simona Pišlová, Dr.

Datum obhajoby: 11. září 2012

Průběh obhajoby:

Autorka představila svoji práci. Zmapovala představu středních škol o tom, co by měl žák, který se uchází o studium na střední škole znát. Data získala na základě analýzy úloh v přijímacích zkouškách a na základě dokumentů.

Zjistila, že v úlohách převažuje morfologická kompetence (na osmileté gymnázium) a syntaktická kompetence (na čtyřleté gymnázium), výrazně méně jsou zastoupeny úlohy zaměřené na lexikologii. Všechny zkoumané testy zkoumá kompetence pravopisná, a to i na čtyřletá gymnázia, která zkouší i pravopis ze střední školy, což svědčí o několika problémech spojených s výukou českého jazyka na základní škole.

Vedoucí práce

Diplomantka nedokončovala práci v jednoduché situaci. Po několika letech od zadání se totiž výrazně zvýšily nároky na badatelský charakter diplomových prací a původně plánované, zřetelně aplikační pojetí muselo být modifikováno. Diplomantka se tohoto úkolu zhostila bez zaváhání a samostatně původní text od základů přepracovala. Výsledkem je práce teoreticky orientovaná (při klasifikaci jevů pracuje i s nejnovější slovenskou integrovanou didaktikou, soubor sekundární literatury však není uspokojivý), příkladově pestrá a zejména přínosná ve svých závěrech. Doporučuji, aby výsledky šetření publikovala tiskem.

Kritiku zasluhuje nenoremní citování odborné literatury.

Připomínky vedoucího práce

4.1 Používáte termín komunikační kompetence v plurálu. Vysvětlíte proč.

4.2 Jakým způsobem by podle vašeho mínění bylo vhodné prověřovat ortoepické dovednosti uchazeče?

4.3 Poukázala jste na skutečnost, že střední školy setrvávají na požadavcích gramaticko-analytických, produkční dovednosti zůstávají stranou. Mohla byste navrhnout reálné řešení této situace?

Reakce autorka

Co se týče literatury, autorka připouští, že by mohlo být využito většího množství literatury, která by mohla dát více úhlů pohledu na problém.

Co se týče plurálu „komunikační kompetence“, termín se používá jak v singuláru, tak v plurálu, a to dokonce i oficiální dokumenty užití střídají.

V některých testech se ortoepické dovednosti již sledují, ale ne ve všech. Diplomantka dále navrhla způsoby, jak by bylo možné dovednosti zkoumat.

Autorka se odvolává na testy SCIO, které jsou podle ní nejbližší reálnému vyjadřování, úlohy zohledňují např. zdvořilost. Za nešťastné považuje zadávání slohové práce, protože je to složité na hodnocení.

Oponent práce

Velmi potřebné a podrobně zpracované téma celé práce nabízí mnoho možností, jak pokračovat dál.

Například srovnání náročnosti přijímacích testů a výsledků studentů u maturitních zkoušek, vytvoření přípravných cvičení na přijímací zkoušky atd. Věřím, že diplomantka všechny získané poznatky uplatní ve své budoucí praxi.

Škoda, že v kruhových grafech neoznačuje vždy jedna barva jednu jazykovou oblast.

Mikrovýzkum neříká, zda byli úspěšnější řešitelé kvarty, tedy vybraní žáci, nebo žáci 9. ročníku, kteří se právě na zkoušky připravovali. Srovnání výsledků žáků různých škol by bylo velmi zajímavé.

Dotazy a připomínky oponenta práce

4.1	Jsou přijímací zkoušky prestižních gymnázií náročnější?
4.2	Podle čeho jste vybírala gymnázia? Proč ve výběru nefiguruje žádná odborná střední škola?
4.3	Byly v testech zastoupeny i otázky, které vyžadují nápaditou odpověď? Například mají-li žáci 5. ročníků utvořit větu se slovem <i>artefakt</i> , čeká se tvořivá odpověď nikoli znalost. (např. Slovo artefakt má osm písmen.)
4.4	Objevovaly se v testech jevy, které ještě nebyly probírány, aby se zjistila čtenářská zkušenost uchazeče?

Reakce autorky

Je obtížné vymezit, co je to prestižní gymnázium. Pokud by šlo o výsledky u státních maturit, jde o tři gymnázia. PORG má jednoznačně náročnější PZK, neboť se v něm objevují i otázky, s nimiž se pravděpodobně žák pátého ročníku dosud nesešel. Gymnázium Jana Nerudy mělo naprosto průměrně obtížné PZK. Gymnázium Jana Keplera mělo podle dojmu autorky nejlepší testy, založené na porozumění literárnímu textu.

Žádná pražská střední odborná škola nemá v přijímacích zkouškách zařazený český jazyk.

V testech se objevovaly rovněž úkoly na vytvoření verše a tak.

V některých PZK byly vysvětleny i nové jevy a uchazeči s nimi pak měli pracovat.

Diskuse

Probíhala po celou dobu obhajoby.

Reakce autorky

Výsledek obhajoby: VÝBORNĚ

PhDr. Pavla Chejnová, Ph.D.

[jméno předsedy]